

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 530/2022 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om tågtrafikens funktionssäkerhet på Haapamäki-banan

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 530/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Mikko Savola /cent:

Vilka åtgärder vidtar regeringen för att rälsbussarna åter ska tas i användning och för att skaffa ny driftsäker materiel till Haapamäki-banan?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Den första riksomfattande trafiksystemplanen, Trafik 12, utarbetades för åren 2021–2032. Kommunikationsministeriet (KM) ingick utifrån trafiksystemplanen Trafik 12 ett 9-årigt avtal med VR-Group Abp (VR) om anskaffning av persontågstrafik för 2022–2030.

Genom avtalet skapades en översikt över utbudet och utvecklingen av de persontågstrafiktjänster som ska upphandlas under 2020-talet. Avtalet blev som helhet mer transparent än tidigare med tanke på frågor om ekonomi, servicenivå och ersättande arrangemang samt avtalsansvar. Avtalet omfattar också tanken på en kontinuerlig utveckling av tjänsterna och kundupplevelsen. Avtalet leder också till att VR investerar i nytt tågmateriel under avtalsperioden. Uppföljningen av avtalet är regelbunden och kontakten mellan parterna är kontinuerlig.

Kommunikationsministeriet har varit medvetet om problemen med rälsbusstrafiken redan under en längre tid. Alla rälsbussar används aktivt i trafiken, vilket vid olika incidenter kan leda till också omfattande störningar i utbudet. Ursprungligen ledde flera faktorer i anslutning till underhåll och komponenter till rälsbussarnas dåliga användbarhet.

KM har förutsatt att situationen åtgärdas så att den motsvarar de överenskomna förväntningarna. VR har redan för flera månader sedan presenterat en plan och ett åtgärdsprogram för att åtgärda situationen och höja prestationsnivån under 2022. Situationen i Seinäjoki som beskrivs i spørgsmålet är dock ny och dess grundorsak avviker enligt preliminära uppgifter från tidigare fel- och brandincidenter i rälsbussar. Reparationsåtgärderna inleddes omedelbart och enligt uppgifter som KM tagit del av inleddes trafikeringen på nytt stegvis vecka 41. KM förväntar sig att prestandan på VR:s rälsbusstrafik och driftsäkerhet förbättras under 2022 till den nivå som uppställts enligt förpliktelsen att tillhandahålla allmännyttiga tjänster.

KM upphandlar persontågstjänster i enlighet med målen för Trafik 12 och de anslag som riksdagen beviljat. Rälsbusstrafik är en jämförelsevis dyr tågtrafik. Passagerarmängderna når inte toppen av efterfrågan och är på årsnivå små jämfört med den övriga regionala tågtrafiken. Detta leder till att nivån på subventionen av rälsbusstrafik med statliga medel är hög. I praktiken finns det inga ekonomiska alternativ för rälsbussar inom spårtrafiken. Alternativ som lämpar sig för lokdrivna och icke elektrifierade banavsnitt skulle enligt de uppgifter KM fått vara betydligt dyrare att använda. Enligt planerna sträcker sig rälsbussarnas livscykel till 2030-talet.

I ministeriernas framtidsöversikt 2022 konstateras att för att säkerställa utbudet av tjänster inom persontågstrafiken ska man i början av följande regeringsperiod som en del av Trafik 12-planeringen inleda ett analysarbete, som utgör grunden när man drar upp parlamentariska riktlinjer om kvaliteten på och omfattningen av de tågtrafiktjänster som upphandlas samt om de strukturella lösningar som kommande tjänsteupphandlingar förutsätter.

Helsingfors 31.10.2022

Kommunikationsminister Timo Harakka